

GLEDALIŠKI LIST

SEZONA
1924/25

ŠTEVILKA 1

IZDAJA UPRAVA
NARODNEGA
GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

Zahtevajte povsod
čevlje
z znamko

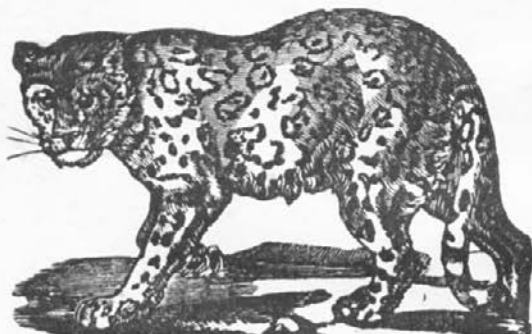

tovarne
Peter Kozina & Ko.
Tržič

Glavna zaloga v Ljubljani, Breg šte. 20
Aleksandrova cesta šte. 1 Prešernova ulica (Seljak)
Podružnica v Zagrebu, Račkoga ulica 3

Filip Bizjak

krznar
Gospodsvetska cesta 13
Kolizej
se priporoča za vsa
krznarska dela.
Velika zaloga vsako-
vrstne kožuhovine.

A. & E. SKABERNĚ

Ljubljana, Mestni trg št. 10
Manufakturna in modna trgovina
Solidna postrežba

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kina itd. kakor:
lestence, namizne in stoječe svetiljke itd. itd.
v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih, izdeluje v
kovini, lesu, svili, steklu itd. edina jugoslovenska

Svetlobna industrija „VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8/1.

SPORED.

42110

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sreda,	1. oktobra	Cyrano de Bergerac	Izven
Četrtek,	2. "	Zaprto.	
Petek,	3. "	Moč teme	Red B
Sobota,	4. "	Zaprto.	
Nedelja,	5. "	Cyrano de Bergerac	Izven
Ponedeljek,	6. "	Paglavka	Red C
Torek,	7. "	Zaprto.	
Sreda,	8. "	Cyrano de Bergerac	Red E
Četrtek,	9. "	Firma P. B.	Red A
Petek,	10. "	Zaprto (generalna vaja).	
Sobota,	11. "	Šest oseb išče avtorja , premiera	Izven
Nedelja,	12. "	Moč teme	Izven
Ponedeljek,	13. "	Šest oseb išče avtorja	Red D

030024758

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sreda,	1. oktobra	Zaprto.	
Četrtek,	2. "	Carjeva nevesta	Red A
Petek,	3. "	Zaprto (generalna skušnja).	
Sobota,	4. "	Majska noč	Izven
Nedelja,	5. "	Cavalleria rusticana — V vodnjaku	Izven
Ponedeljek,	6. "	Zaprto.	
Torek,	7. "	Majska noč	Red D
Sreda,	8. "	Cavalleria rusticana — V vodnjaku	Red F
Četrtek,	9. "	Zaprto.	
Petek,	10. "	Carjeva nevesta	Red B
Sobota,	11. "	Majska noč	Red C
Nedelja,	12. "	Netopir	Izven
Ponedeljek,	13. "	Zaprto.	

FINO PERILO
KRAVATE, NOGAVICE,
NARAMNICE, ČEPICE ITD.

KUPIJTE PRI ZNANO SOLIDNI TVRDKI
DRAGO SCHWAB

Edmond Rostand:

Cyrano de Bergerac.

Heroična komedija v petih dejanjih.

Poslovenil Oton Župančič.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Cyrano de Bergerac	Putjata
Kristijan de Neuville	Drenovec
Grof Guiche	Levar
Ragueneau	Lipah
Le Bret	Kralj
Stotnik Carbon de Castel-Jaloux	Skrbinšek
Lignièrè	Rogoz
Valvert	Medven
Prvi } marki {	Smerkolj
Drugi }	Sancin
Tretji }	Rakar
Montfleury, } igralci {	Cesar
Bellerose, }	Jerman
Jodelet, }	Danilo
Cuigy	Peček
Brissaille	Sancin
Meščan	Plut
Njegov sin	Jan
Prvi mušketir	Gregorin
Drugi mušketir	Žagar
Prvi paž	Vida
Drugi paž	Slavčeva
Gledalec	Košič
Vratar	Murgelj
Žepar	Gorjupova
Kapucin	Plut
Bertrandou, piskač	Murgelj
Roksana, Cyranova sestrična	Šaričeva
Nje duenja	Rakarjeva
Liza, Ragueneaujeva žena	Medvedova
Točajka	Mira Danilova
Igralka	Ježkova
Mati Marguerita, } nune {	Juvanova
Sestra Marta, }	Vera Danilova
Sestra Klara, }	Mira Danilova

Množica, meščani, markiji, žeparji, mušketirji, peki, pesniki, gaskonjski kadei, igralci, godci, paži, otroci, vojaki, Španci, gledalci, gledalke, precijeze itd.

Prvi štirje akti leta 1640., peti leta 1655.

Firma P. B.

Veseloigra v treh* dejanjih. Spisala Glass in Klein.

Poslovenil Josip Kostanjevec.

Režiser: PUTJATA.

Pepelik Jakob, trgovec	Lipah
Roza Pepelikova, njegova soproga	Medvedova
Irma, njuna hčerka	Vida
Bisernik Martin, Pepelikov družabnik	Šest
Dr. Poljšak, odvetnik	Medven
Pazinski, }	Putjata
Mrevlje, }	Plut
Gospod, }	Danilo
Zlatoperova, vzorčna risarica	Šaričeva
Veselova, kontoristinja	Ježkova
Dobravčeva, model	Mira Danilova
Žan, trgovski učenec	Gorjupova
Boris Todorov, blagajnik	Jan
Starman, bogataš	Drenovec
Svetnik Moravec, odvetnik	Cesar
Modic, }	Smerkolj
Primec, }	Sancin

Še dva modela.

Veseloigra se godi v trgovskih krogih dandanes.

Pohištvo v drugem dejanju je last firme The Rex Co.

Ne zamudite obiskati tvrdko
A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Mestni trg 19.
 Vedno novosti za dame in gospode.

Cene konkurenčne.

Luigi Pirandello:

Šestero oseb išče avtorja.

Komedija v zarodku. Poslovenil Ivo Šorli.

Režiser gledališča	Šest
Člani gledališča {	Levar
	Danilo
	Drenovec
	Gregorin
	Cesar
	Medven
Članice gledališča {	Rogozova
	M. Danilova
	V. Danilova-Balatkova
	Ježkova
	Juvanova
	Rakarjeva
Inspicent	Smerkolj
Suflerka	Povhetova
Oderski mojster	Leben
Razsvetljajč	Premk
Rekviziter	Košič
Vratar	* * *

Osebe, ki iščejo avtorja:

Oče	Rogoz
Mati	Wintrova
Pastorka	Nablocka
Sin	Skrbinšek
Deček	* * *
Deklica	* * *
Gospa Pacetova	Medvedova

Vrši se podnevi na pozornici dramskega gledališča.

Lev Nikolajevič Tolstoj:

Moč teme

ali

En prstek zapleten, ves ptiček izgubljen.

Drama v petih dejanjih (šestih slikah). Poslovenila M. Govekarjeva.

Režiser: J. OSIPOVIČ.

Pjotr, imovit kmet	Rogoz
Anisja, njegova žena	Juvanova
Akulina, Pjetrova hči iz prvega zakona	Rogozova
Anjutka, druga hči	Gorjupova
Nikita, hlapec	Levar
Akim, Nikitin oče	Šest
Matrjona, njegova žena	Rakarjeva
Marina	Wintrova
Semjon Matvejevič	Plut
Mitrić	Cesar
Snubec	Drenovec
Kuma	Ježkova
Marfa	M. Danilova
Prva } deklica {	Vida
Druga }	Slavčeva
Voznik	Jerman
Kum	Sancin
Narednik	Smerkolj

Gostje, kmetje, kmetice, narod.

Na toaletni mizi vsake dame naj služi kot okrasek najboljša in najstarejša **KOLINSKA VODA** z zaščitno originalna znamko

Johann Maria Farina, gegenüber dem Jülichs-Platz,

ki si je tekom enega stoletja pridobila in obdržala svoj svetovni sloves. Dobiva se v vseh drogerijah in parfumerijah.

Zastopstvo v drogeriji „Adrija“, Ljubljana, Šelenburgova za Slovenijo ulica šte. 5.

MAJSKA NOČ.

Opera v treh dejanjih po besedilu Gogolja. Uglasbil N. Rimski-Korsakov.
Poslovenil Luka Pavlanc.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: B. PUTJATA.

Zupan	Zupan	
Levko, njegov sin.	Banovec	
Zupanova svakinja	Ropasova	
Hana	Sfiligojeva — Thierry - Kavčnikova	
Pisar	Pugelj	
Žganjar	Mohorič	
Kalenik	Šubelj	
Kraljica rusalk, stotnikova hči,	} rusalke {	
Kolja,		. Rozumova
Vrana,		. Korenjakova
Mačeha,		. Ribičeva
	. Mišičeva	

Fantje, dekleta, občinski čuvaj, rusalke.

Dejanje se godi v maloruski vasi poleg Dikanke ob binškošnem ali rusalkinem tednu.

Baletne točke priredil baletni mojster g. Trobiš, pleše baletni zbor.

I. dejanje.

Pred Hanino hišico igrajo fantje in dekleta „proso“. Ko se razidejo, pride Levko, županov sin, Hanin fant, pod okno in ji poje ljubavno pesem. Hana se prikaže med vrati. Levko ji razodene, da mu oče zabranjuje poroko. Na Hanino prošnjo poje Levko zgodbo o hčerki kozaškega stotnika in o hudi mačehi-vešči. Zbor deklet nastopi v daljavi in poje binškošno pesem. Vinjeni Kalenik nastopi in poskuša na radost deklet zaplesati hopak. Ne najde svoje hiše. Dekleta ga vlečejo k županovi hiši. Župan se prikaže pod Haninim oknom, jo kliče in se ji bahaško hlini. (Zgodba o carici Jekaterini.) Hana ga podi od okna. Levko pride in spozna očeta. Najame fante, da se norčujejo iz starega ljubimca in pojejo zbadljivko na župana in pisarja.

II. dejanje.

I. slika. V županovi hiši. Župan, žganjar in svakinja se menijo, kdaj bodo začeli žganje kuhati. V hišo se zaleti pijani Kalenik in, misleč, da je doma, se zlekne za peč in zaspi. Župan se jezí, kar prileti v sobo kamen. Pod oknom se oglasi fantovska pesem zbadljivka. Župan plane iz hiše in privleče v sobo zakrinkanega Levka. Vsled prepíha ugasne luč in Levko se zmuzne na prosto. Župan, misleč, da je Levko, zgrabi svakinjo in jo zapre v shrambo. Pisar pride. Župan mu hoče pokazati zlikovca in spozna svakinjo.

II. slika. Pri žganjarjevi hišici lesena zgradba. Župan in pisar gledata skozi špranjo v kolibo. Misleč, da je notri hudič, hočeta zažgati barako. Začudena spoznata svakinjo, ki župana ozmerja, da je kaj. Občinski stražniki privedejo vinjenega Kalenika. Župan ga spozna in zaprosi stražnika, naj išče zločince.

III. dejanje.

Ukrajinska noč ob bregu jezera. Levko poje in se spremlja na panduri. Zbor rusalk nastopi. Levko jim igra, one plešejo. Kraljica rusalk ga prosi, naj ji poišče večšo — zlobno mačeho. Levko jo spozna. Vse planejo po njej in se potopijo v jezeru. Rešena kraljica rusalk dá Levku za zahvalo pismo na očeta, da bo privolil v poroko s Hano. Župan nastopi s pisarjem in stražniki ter hoče Levka zvezati. Levko pokaže pismo komisarjevo z ukazom, da mora takoj privoliti v zakon. Stari se osramočen vda in privoli. Hana pride — zaključni zbor.

V vodnjaku.

Komična opera v 1 dejanju po besedilu Karla Sabine.
Uglasbil Viljem Blodek. Poslovenil Pavel Debevec.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: P. DEBEVEC.

Veruna	Sfiligojeva
Lidunka	Rozumova
Vojtek	Banovec
Janek	Zupan

Fantje in dekleta. Godi se na kresni večer na Češkem.

Cavalleria rusticana.

Opera v 1 dejanju. Besedilo po Vergovi drami
napisala Targioni-Tozzetti in Menasci. Uglasbil Pietro Mascagni.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: P. DEBEVEC.

Santuzza	Thalerjeva
Lola	Korenjakova
Turiddu	Kovač
Alfio	ing. Cvejič – Zathej
Lucia	Smolenskaja

Vaščani, vaščanke. — Godi se dandanašnji v Siciliji.

MANUFAKTURA, GALANTERIJA, USNJE, najboljše kakovosti	„DANICA“ Majzelj & Rajšelj Ljubljana, Turjaški trg 1	CENE NAJNIŽJE, POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA
---	---	--

Carjeva nevesta.

Opera v štirih dejanjih. Uglasbil N. Rimsky-Korsakov.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: F. BUČAR.

Vasilij Stepanovič Sobakin, novgorodski

trgovec	Betetto – Zupan
Marfa, njegova hči	Rozumova
Grigorij Grigorjevič Grjžznoy	ing. Cvejič – Popov
Grigorij Lukjanovič Maljuta Skuratov	Pugelj
Bojar Ivan Sergejevič Lykov	Banovec
Ljubaša	Sfiligojeva - Thierry-Kavčnikova
Jelisej Bomelij, carjev zdravnik	Mohorič
Domna Ivanovna Saburova, trgovčeva žena	Assejeva
Dunja, njena hči, Marfina prijateljica	Smolenska
Petrovna, gospodinja pri Sobakinovih	Ropasova
Carjev kurjač	Perko
Sobarica	Jeromova
Mlad fant	* * *
Dva odlična jezdeca	* * *

Opričniki, pevci, pevke, bojari in bojarke, godci, sobarice, sluge in narod.

Dejanje se vrši v Aleksandrovski Slobodi (vaško predmestje Moskve) v jeseni leta 1572.

PRIPOROČAMO VSEM KOBINAM
KOLINSKO CIKORIJO
 IZVRSTEN PRIDATEK ZA KAVO

J. WANNEK
 LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 19

priporoča najmodernejšo obdelano kožuho, kakor tudi barvanje lisicjih in drugih kož; sportne čepice in moške klobuke. Sprejema vsakovrstno kožuho čez poletje v shrambo in v popravilo

NETOPIR.

Opereta v treh dejanjih. Po Meilhacovem in Halevy-jevem
„Reveillon“ spisala C. Hafner in R. Genée.

Uglasbil Johann Strauss.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: P. DEBEVEC.

Gabrijel pl. Eisenstein, rentier	Peček
Rozalinda, njegova žena	Lovšetova
Frank, ravnatelj jetnišnice	Danilo
Knez Orlovski	Sfiligojeva
Alfred, njegov pevski učitelj	Kovač
Dr. Falke, notar	Šubelj
Dr. Blind, odvetnik	Mohorič
Adela, sobarica pri Rozalindi	Thalerjeva
Ali Bey, Egipčan	Marolt
Ramuzin, poslaniški atašé	Lumbar
Murey, Amerikanec	Meglič
Cariconi, španski igralec	Erklavec
Frosch, sodni sluga	Zupan
Ivan, knezov komorni sluga	Vovko
Ida	Mira Danilova
Melanija	Mencinova
Sidi	Ramšakova
Felicita	Jeromova
Faustina	Korenin-Zikova

Prvo dejanje se vrši pri Eisensteinovih; drugo dejanje v palači kneza Orlovskega; tretje dejanje v pisarni jetniškega ravnatelja. Ples v drugem dejanju: J. Strauss: Povesi iz dunajskih logov. Naštudiral baletni mojster A. Trobiš. Plešejo: Svoboda, A. Trobiš in baletni zbor.

Opero, opereto, svetovne pevce, moderne plese Vam proizvaja

dober
=gramofon=

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Rostand: Cyrano de Bergerac.

O Edmundu Rostandu je naše občinstvo izvedelo l. 1910., ko je poletel v beli svet njegov Chantecler, simbol pesnika, ki proslavlja in tako rekoč ustvarja krasoto vesolja. Glej o tem Ljubljanski Zvon (prof. Juvančič), Naše Zapiske (dr. Šmalc) in dr.

Rostand (1868 – 1919) je nastopil v času, ko je naturalizem preplavaljaval deske, ki pomenijo svet. Prvi njegov uspeh so Romantične duše, ki jih je Théâtre Français uprizoril l. 1894. V kratkem jim je sledila Daljna knežna iz srednjeveške legende in Samaritanka iz svetega pisma. L. 1900. je bil goden Orlič, predstavljajoč Napoleonovega sina, vojvodo Reichstadtskega.

Svetovni sloves pa je že tri leta prej priborila avtorju peterodejanka Cyrano de Bergerac, ki pomeni največji gledališki uspeh v prejšnjem stoletju. Tudi knjigotržni uspeh je bil velikanski: v malo letih se je razprodalo nad pol milijona izvodov. O mojstrskem Župančičevem prevodu si utegneš prečitati poročilo drja Karlina v letošnjem Ljubljanskem Zvonu št. 6.

Cyrano, bolj teatraličen nego dramatičen, se je toliko prikupil francoskemu občinstvu, ker imenitno uteleša narodne vrline: pražnično voljo, dovtip, veličino v mišljenju in čuvstvovanju, plemenitost, ne-sebičnost.

Dejanje se vrši v dobi „ženske akademije“, t. j. družbe, ki sta jo zasnovali markizi Vivonne in Pisani v Rambouilletovi palači. Tu so se shajale poleg pisateljev odlične dame, ki so poleg duhovitih pomenkov načenjale slovstvena in jezikovna vprašanja, zametujoč z večino glasov razne robate izraze. Tako so pospeševale nrvnost in književnost, ustvarile mnogo posrečenih rečenic, a v svojem stremljenju po izbranosti so te „precioze“ zabredle tako daleč, da so zamenjavale najpotrebnejše besede kakor roka, noga itd. z dolgimi opisi: „smejati se“ se je reklo: „pokazati pohišstvo svojih ust“; „piti“: „privoščiti si notranjo kopel“; „zrcalo“: svetovalec Gracij; sédite: prosim, izpolnite željo temu sedežu, ki vas hoče objeti! Stol: udobnost za pomenek, itd. Molière je te izrastke ošibal v „Učenih ženskah“ in v „Smešnih preciozah“, Rostand pa spretno posnema njih ultrapoetični slog.

Kakor so dajale mestom klasična imena (Paris = Atene, Lyon = Milet), tako si je vsaka precioza izbrala grški ali latinski psevdonim. Magdalena Robinova, Cyranova sestrična, se je zvala Roksana. V to krasotico je zaljubljen Cyrano, pa brez upa zmage, ker ima prevelik nos. (Romantični junaki so često zaznamovani!) Mladenka pa je poklonila svoje srce nežnemu, neduhovitemu Kristijanju, ki mu Cyrano

TEODOR KUNČ

DAMSKA KONFEKCIJA

LJUBLJANA, Mestni trg 14 (Pod trančo 2)

Zaloga izgotovljenih kostumov, toalet in bluz ter kožuhovine, modnega blaga, svile itd. — Izdelujejo se po meri angleški kostumi, plašči, francoske toalete in bluze ter vsa v to stroko spadajoča dela.

narekuje za izvoljenko iskriva ljubavna pisma ter mu pri sestanku pod oknom šepetá ognjevite stihe, ki omamljajo „dično preciozo“. Petnajst let pozneje, ko je Kristijan že mrtev, ji Cyrano čita nekdanja Kristijanova pisma: znoči se, on pa še vedno bere. Tako Roksana spozna, da jih je napisal sam Cyrano, saj jih zna na pamet. A prekasno je: junak je bil zavratno napaden in se v mrzlični blodnji zgrudi.

Protagonist heroične komedije, Cyrano (1619 — 55), predhodnik Swiftov, je grotesken pisatelj, znan po Molièrovem „Navihanem Scapinu“, ki je mestoma dobesedno posnet po Cyranovi burki „Opeharjeni pikolovec“. Zato pravi proti koncu pričujoče komedije prijatelj Le Bret: Molière te je okral!

Rostand je naslikal svojega Cyrana po životopisu, ki ga je L(ebret) podal kot uvod fantastičnemu Cyranovemu spisu „Potovanje na mesec“, na kar naše besedilo večkrat namigava. Ker je mrzil dlakocepce, je C. obesil šolo na klin in z Lebretom služil v stotniji pl. gospoda Castel-Jaloux, skoro med samimi Gaskonjci. Nad stokrat je bil priča pri dvobojih, z njim samim pa se ni upal nihče spoprijeti. Nekoč je naskočil sam sto mož, ki so pestili njegovega prijatelja. Dvakrat hudo ranjen v bojih, je zamenjal Marta z Minervo in začel pisateljvati.

Tuje knjige je filozof C. čital samo za to, da bi videl, kako avtorji prepisujejo drug drugega. Sam pa je vedno stremel po izvirnosti, češ, ako bi vsakdo poskušal povedati samo to, kar še ni povedano, bi bile knjižnice manjše, koristnejše, in človek bi si mogel prisvojiti najbolj bistvenih pojmov. Ta Gassendijev pristaš je bil pravi mojster v tem, da je umel od resnega preiti na šaljivo. Dokaz temu njegova Zgodba iskrice in Solnčne republike, kjer dokazuje čuvstvovanje kamenja, nagon rastlin, umstvovanje živali. Zlasti zabavno pa je čitati sanjarsko Pot na mesec, kjer bivajo čudna bitja, živeča do 4000 let in preminjajoča vsak čas svojo obliko. Ti pametni stvori, kadar se naveličajo navadne govornice, si razodevajo misli z glasbili ter obravnavajo na ta način celo bogoslovska vprašanja in pravdne spore. Imajo vse polno idej, ki jih je naša doba ustvarila ali jih še upa. Pironist Cyrano posebno rad zafrkuje razne naše predsodke. V njegovi deželi na primer sme ženska tirati moškega pred sodišče, ako bi jo bil odklonil. Boj zoper sramežljivost je tam že davno izvojevan: dočim nosijo Cyranovi vrstniki kot znak plemstva pripasan meč, ki je prav za prav simbol krvnika ni ki samo mori življenje, si njegovi žlahtni nebeščani pripasujejo sulici podoben emblem, ki pomenja ustvarjanje . . . Skratka, če se hočete nekaj ur zabavati, vzemite v roke Cyranov Voyage dans la Lune.

A. D.

Vsakovrstne informacije

dobavlja informačni zavod

Drago Beseljak v Ljubljani

Židovska ulica štev. 5.

Gaskonjski kadeti.

(Cyrano de Bergerac.)

To so gaskonjski kadeti,
Castel-Jaloux jim glavari;
pretepači, bahači napeti,
to so gaskonjski kadeti!
Za burke, razpasnosti vneti,
v oblakih imajo denar;
to so gaskonjski kadeti,
Castel-Jaloux jim glavari.

Orlooki, slokopeti,
mačje brke jim češe vihar;
svobodno drvijo po sveti,
orlooki, slokopeti.
Perjanica v soncu se sveti,
za luknje jim v plaščih ni mar;
orlooki, slokopeti,
mačje brke jim češe vihar!

Rogovileži, vragometi,
da takih nikoli nikdar,
od slave junaške razgreti,
rogovileži so, vragometi;
kjer treba kanaljo podreti,
pripravljeni so na udar . . .
Rogovileži, vragometi,
da takih nikoli nikdar!

To so gaskonjski kadeti —
ljubosumnež, le skrivaj svoj par!
O ženske — preklemani cveti! —
to so vam gaskonjski kadeti!
Bradač, kaj pomaga ti kleti;
poj boben sredi fanfar!
To so vam gaskonjski kadeti,
ljubosumnež, le skrivaj svoj par!

Dvoboj.

(Cyrano de Bergerac.)

Klofeta stara, zleti v kot!
In v bundi tudi se ne smeja!
Zdaj na uslugo sem, gospod.
Po bliskovo ostrina seva,
zrak okrog nje tenko prepeva,
jaz pa naprej se opravičim:
moj dragi, ostra bo zadeva:
na konci pesmi, veš, te pičim!

Kaj se repénčiš mi, kokot?
Vse preširoko kljun ti zeva! . .
Kje naj te ôdprem — zgoraj, spod?
Kjer svila ti srce odeva?
Frčala bo kot v vetru pleva!
Ost z bleskom migotá mušičjim,
gotovo bi ti rada v čreva —
na koncu pesmi, veš, te pičim.

Je omahnila ti perot?
Upadel ti grebenček, šleva?
Kaj ostebrel si kakor Lot?
Bledica tvoja razodeva,
da primanjkuje že ti gneva;
brani se, da te ne naspičim
na raženj! — Hej, res omedleva!
Na koncu pesmi šele pičim!

Še zadnji očenašek, reva!
Naskok — odboj — zdaj prelisičim
te s finto

Stoj! — Več se ne greva:
na koncu pesmi, glej, te pičim!

Prevel Oton Zupančič.

Pirandello: Šestero oseb išče avtorja.

Avtor gledališke senzacije „Šestero oseb išče avtorja“ je italijanski pisatelj L. Pirandello. Prej je pisal z uspehom novele, pod starost — šestdesetletnik — se je lotil dram, izmed katerih je zlasti pričujoča obšla do malega vse svetovne odre.

Avtorjev zamislek — šestero oseb z medsebojnimi dramatičnimi odnošaji — se nenadoma pojavi ob času skušnje na odru z namenom, da bi našel avtorja, ki bi mu dal dramsko obliko.

Tako si stopita nasproti dva svetova: navadna, vsakdanja resničnost in višja notranja realnost. Vprašanje je, kje je njih meja in kako lahko posegata drug v drugega in kako more avtorjev zamislek kot živa umetnina na dan.

Meje teh dveh svetov so zabrisane in groza je v tem, da jih gledalci, v tem primeru igralci, sami več jasno ne ločijo.

Pri igri sodelujejo: gg. Nablocka, Wintrova, Medvedova, Rogozova, Rogoz, Skrbinšek, Danilo itd. Režira g. Šest.

Veletrgovina z železnino in poljedelskimi stroji

— **FR. STUPICA** —

Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 1.

Zaloga smodnika in drugih razstreliv, vžigalnih kopic in vrvic.

*Gospodinjsko orodje,
kuhinska posoda, štedilniki,
peči, železno pohištvo,
razno okovje, vodovodne
cevi, nosilke, tračnice,
armature, fittingi, črpalke,
jermeni, železne blagajne.*

En prstek zapleten, ves ptiček zgubljen.

Med nekončanimi spisi Leva Tolstega, ki so natisnjeni v njegovih posmrtnih delih, se nahaja tudi precej obsežen odlomek povesti „Ponarejeni kupon“. Namen te povesti je pokazati, kako se razprede zlo, ki ga stori en človek, v svojih posledicah na nepregledno množico ljudi. Bravec ugleda življenje človeštva v podobi živega telesa, v katero je kanila črna kaplja strupa, in vidi, kako val krvi odnese to črno kapljo in jo podi po žilah vsega organizma. Po snovi sorodna tej povesti je „Moč teme“. Le da v oni povesti predvsem gledamo trdoživost zla v življenju vsega človeštva, v tej drami pa nam je pokazana njegova strahovita, vase sesajoča moč v boju s posameznikom.

Nikita, ki ni slab človek, ima to slabost, da je lahkomišeln glede žensk. Ta lahkomišelnost ga zavede, da zataji razmerje s poštenim dekletom, katero je zapeljal in s katero bi se moral poročiti. S tem se zaplete v okoliščine, v katerih postane nevede sokriv umora; strah pred ljudmi in kaznijo ga žene vse globlje in globlje, dokler sam ne ubije svojega lastnega izvenzakonskega otroka. To dejanje ga vrže v pekel najstrašnejših muk vesti. Šele v ognju tega pekla se očisti in dobi moči za vstajenje. Dejanja se vrste z neizprosnostjo in neizbežnostjo.

Zatajitev dekleta ustvari možnost, da postane Nikita po gospodarjevi smrti trden kmet. Gospodarjeva žena je njegova ljubica in želi, da bi bolehní mož umrl. V to leglo zla poseže nova zla sila — živalsko materinstvo Nikitove matere, ki pozna en sam zakon: sinovo srečo. Podoba te sreče, ki jo mati želi sinu, seveda ustreza njeni naravi. Ona pregovori gospodinjo, da zastrupi moža. Nikita izve resnico šele po storjenem zločinu — tedaj, ko je sam nehote že sokriv. Njegova dobra narava se upre in zasovraži ženo. Ta čuti svojo krivdo in zgubi vso samozavest. Razmerje med njo in možem postane zanjo neznosno in ponižujoče. On si išče utehe v ljubezni z gospodarjevo hčerjo iz prvega zakona, ki z njim zanosi. Greh je treba skriti, posebno še, ker dekleta snubijo. Ko se otrok rodi, ga je treba na skrivaj umoriti. Ta potreba se strne s ponižanostjo Nikitove žene v novo moč. Ona se zaveda, da je brez moči in volje, dokler je Nikita še čist; zato se mora omadeževati še on. On naj ubije otroka. Radi zavesti, da je nekako sokriv v gospodarjevi smrti, in radi priganjajočih okoliščin Nikita nima prave moči, da bi se ženskama uprl in otroka res ubije. Muke, ki jih prestane sam v

IVAN BOGATAJ, Ljubljana

KONGRESNI TRG ŠTEV 19, POLEG NUNSKÉ CERKVE

Instalacije: Telefonske centrale, hišni telefoni, zvonci in električna razsvetljava.

Trgovina in zaloga: Instalacijski material, motorji, telefonski aparati, moderní lesteni in svetiljke.

Telefon šte. 3.

sebi radi tega dejanja, so tako silovite, da ne vidi drugega izhoda iz njih ko samomor. Tako zve, „da je ves ptiček zgubljen, če je le en prstek zapleten“. Pred tem poslednjim dejanjem pa se zbudi v njem prava zavest človeškega dostojanstva in plemenita želja – poplačati svojo krivdo.

Sredi teh ljudi, ki so izročeni zlu, vidimo enega samega človeka, ki neomajno hodi svojo pravo pot – starega Akima. V tem neboglencu, jecljavem revčku, ki ga obsedenci štejejo za bedačka, gori velik in svet ogenj pravičnosti, pokrit z nerodno vnanjostjo. Ob njegovem plamenu se vžge Nikitova želja po kazni, njega se spomni Nikita v trenutku prerodenja. Tolstoj, ki je znal pokazati demonično silo zla, zna pokazati tudi orgijastični izbruh svetega genija. Ko se vžge Nikita, udari sveti ogenj iz njega v blodno Akulino, ki si tudi zaželi kazni in se celo bori zanjo. Stari Akim pa vidi prisotnost Boga v teh dogodkih in ginjen objema sina: „Sam si nisi prizanesel, prizanesel ti bo Bog.“

Drama je postavljena v najprvobitnejši sloj ljudi, zato so vse oblike zla kar najpreprostejše in najbrutalneje. Vendar si moramo biti svesti, da so to samo oblike in da se za temi oblikami skrivajo zla nagnenja, ki jih v svojem življenju srečujemo vsak hip v krotkejši podobi. Kadar ti volkovi odvržejo svoje ovčje kožuhe, jih vidimo tudi med nami divjati z isto krvoločnostjo in silo, kot nam jih je pokazal Tolstoj v svoji drami – v popolni pristnosti in nagoti.

J. Vidmar.

Majska noč.

Za vzorom Glinke, ki je začel prvi ustvarjati rusko narodno glasbo, so šli nekateri ruski glasbeniki iz 50tih let in so ustanovili grupo, ki jo imenuje glasbena zgodovina novorusko šolo. Skupni program in ideal sta tu združila moze različne starosti in, kar je interesantno, različnih poklicev, torej ne od mladosti poklicnih glasbenikov. (N. pr. Borodin je bil zdravnik, Cui in Korsakov sta bila častnika.) Kot glavo in vodjo imenujejo navadno Balakireva, k najznamenitejšim zastopnikom spadajo pa Aleksander Borodin, Modest Musorgski, Rimski-Korsakov, Cezar Cui, pozneje še Glazunov. Med njimi je najbolj genialen „muzikalni realist“ Musorgski, tehnično, t. j. strokovno in formelno naobražen pa Korsakov, ki je celo dela svojega kolega korigiral in njih mnogokrat veliki genialnosti definitivno obliko dal (n. pr. Boris Godunov).

Korsakov (1844—1908) je poleg Čajkovskega največji zastopnik programatične ruske glasbe. Njegova čarobna orientalsko dišeča

EN GROS	„ELITE“ D. Z. O. Z. Ljubljana, Prešernova ulica štev. 9 Največja konfekcijska trgovina Mojstrsko krojena damska in moška oblačila
KONFEKCIJA	
→ LASTNA ←	
IZDELAVA	
EN DETAIL	

Šeherezada in simfonična pesnitev Antar (tudi interes. Noč na Triglavu) se prištevajo k najboljšim ruskim delom te vrste. Tudi kot komorni komponist se je udeleževal z nekoliko kvarteti. Kot sijajen instrumentator dobro znan, zna v svojih delih izvesti iz orkestra najbolj interesantne in novo se glaseče, neobrbljene kombinacije in barve. Pravijo celo, da je tehnično obvladal sam večino instrumentov.

Njegovo operno delo je zelo bogato; šteje do 13 oper. (V Ljubljani že proizvajana Carska nevesta in Mozart in Salieri.) „Majska noč“ je komponirana po Gogoljevi pripovedki in je bila z uspehom uprizorjena leta 1880. Majska noč — ruski „Sen kresne noči“ — vsebuje lirične, komične in fantastične snovi, ki so kaleidoskopično uvrščene in napolnjujejo zrak s čarom ukrajinske pomladi, vihrajoče v glavah in srcih.

Razno.

Dramske vesti. Koncem oktobra bo obhajala drama 50 letnico pisatelja Ksaverja Meška z vpriporitvijo drame „Pri Hrastovih“ v režiji g. Šesta. Za 60 letnico srbskega dramatika B. Nušića bo v novembru premiera njegove veseloigre „Sumljiva oseba“ v režiji g. Rogoza. Pisatelj F. S. Finžgar je izročil vodstvu drame predelano „Našo kri“, ki se uvrsti kmalu v repertoar. Bližnji dramski premieri bosta Remčeva „Magda“ in Niccodemijeva komedija „Zora — dan — noč“. V „Magdi“ nastopijo gg. Nablocka, Rogoz in Kralj, v Niccodemijevi komediji gg. Šaričeva in Kralj. Prvo režira g. Lipah, drugo g. Osipovič. G. Župančič prevaja Shakespearjevo „Zimsko pravljico“, ki pride na oder še to sezono.

V. BEŠTER ATELJE „HELIOS“

Oglejte si slike, izdelane v najmodernejšem slogu!

Aleksandrova cesta 5. Telefon interurb. 524.

Prvi, najstarejši specialni strokovno-tehnični atelje za črkoslikarstvo se najtopleje priporoča za slikanje napisov na steklo, kovine, les, zid itd. itd.

PRISTOU & BRICELJ
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 1 Telefon 908

Najfinejši pisemski papir priporoča

M. TIČAR LJUBLJANA
SELENBURGOVA UL.

Najmodernejši salon za dame in gospode

EMIL NAVINŠEK

Šef vlasuljar slov. opere in drame v Ljubljani
Izposojevalnica gledaliških lasulj in potrebščin

„ORIENT“, družba z o. z., Ljubljana

Tovarna oljnatih barv, steklarskega kleja, lakov in
firneža - Zaloga pleskarskih in slikarskih potrebščin

ZAJUTRKOVALNICA

ZAJUTRKOVALNICA

T. MENCINGER

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 43

PRISTNA VINA!

NIZKE CENE!

Dobrovoljačka banka, d. v Zagrebu

podružnica **LJUBLJANA**

Telef. inter. št. 5 in 720

Dunajska cesta št. 31

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

HOTEL „LLOYD“, LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA

Prenočišča z zračnimi sobami - Izvrstna kuhinja z mrzlimi in
gorkimi jedili - Poleti krasen senčnat vrt - Točna postrežba
Sprejemajo se tudi učenke v kuhinjo

MARIJA TAUSES, lastnica hotela „Lloyd“

Urejuje Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

Tiska Delniška tiskarna, d. d.

Nosite **P**almā

kaučuk
pete!

Boljše in cenejše
so kot usnje.

kaučuk
potplate!

Elastična hoja,
varstvo proti vlaži.

